

ئاپرىل «يالغانچىلار بايرىمى» توغرىسىدا

ئاپرىل «يالغانچىلار بايرىمى» توغرىسىدا

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. ئاللاھنى ماختايمىز. ئۇنىڭدىن ياردەم سورايمىز ۋە كەچۈرۈم تەلەپ قىلىمىز. نەپسىمىزنىڭ يامانلىقى، ئەمەللىرىمىزنىڭ ناچارلىقىدىن سېغىنىپ پاناھ تىلەيمىز. ئاللاھ ھىدايەت قىلغان كىشىنى ھېچكىم ئازدۇرالمىدۇ، ئاللاھ ھىدايەت قىلمىغان كىشىنى ھېچكىم توغرا يولغا باشلىيالمايدۇ.

يالغانچىلىق - ئالدامچىلىق ناچار ئەخلاق بولۇپ، ئىنسانىيەتتىكى تەبىئىي پىتىرەت يالغانچىلىقنىڭ ناچار ئەخلاق ئىكەنلىكىنى قەتئىي مۇقىملاشتۇرىدۇ. ساغلام ئەقىل ئىگىلىرى يالغانچىلىقنىڭ قايسى تۈرى بولشىدىن قەتئىي نەزەر ئۇنى قوبۇل قىلالمايدۇ. ساماۋى شەرىئى پرىنسىپلارنىڭ ھەممىسى ئىنسانلارنى ئەخلاقسىزلىقتىن ئاگاھلاندۇرغان. بىزنىڭ توغرا دىنىمىز قۇرئان - ھەدىس ئارقىلىق كىشىلەرنى بۇ ناچار ئىللەتتىن ساقلىنىشقا بۇيرىغان يالغانچىلىقنىڭ دىنىمىزدا چەكلەنگەنلىكىگە ئىسلام ئۆلىمالىرى بىرلىككە كەلگەن. شۇ سەۋەپتىن يالغانچىلىقنىڭ ئاقىۋىتى دۇنيا - ئاخىرەتتە ياخشىلىق ئېلىپ كەلمەيدۇ.

شەرىئەت، كىشىلەرنىڭ ھەقىقىي يەۋالىدىغان، ناھەق قان تۆكۈلمەيدىغان باشقىلارنىڭ يۈز ئابىرۇيغا تاجاۋۇز قىلىنمايدىغان كىشىلەرنىڭ جېنىنى قۇتقۇزىدىغان، ئىككى تەرەپ ئارىسىنى ئىسلاھ قىلىدىغان، ئەر - ئاياللار ئارىسىدىكى مۇھەببەتنى كۈچەيتىدىغان مەلۇم ئىشلاردا يالغان سۆزلەشكە رۇخسەت قىلىنىدۇ.

شەرىئەت كىشىلەرنىڭ يالغان سۆزلىشى ۋە باشقىلارغا خالىغانچە يالغان خەۋەر يەتكۈزۈشى دۇرۇس بولىدىغان ھېچقانداق بىر كۈن ياكى سائەت - مىنۇت ۋاقىت بېكىتمىگەن، كىشىلەر ئارىسىدا كەڭ تارالغان ئاپرىل ئېيىنىڭ ئەۋۋىلىدىكى يالغانچىلىق ۋە بىر - بىرىگە يالغان خەۋەر يەتكۈزۈش ۋە بۇ كۈندە يالغان سۆزلىسە بولىدۇ دېگەن سۆزلەرنىڭ شەرىئەتتە ھېچقانداق ئاساسى يوق.

يالغانچىلىقنىڭ ھارام ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلايدىغان نۇرغۇن دەلىللەر بولۇپ، ئاللاھ تائالا بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ: «پەقەت ئاللاھنىڭ ئايەتلىرىگە ئىشەنمەيدىغانلارلا ئاللاھقا يالغان چاچالايدۇ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام يالغانچى ئەمەس، دەل ئۇلارنىڭ ئۆزلىرى يالغانچىدۇر» نەھلى سۈرىسى 105 - ئايەت .

ئىبنى كەسىر رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "ئاللاھ تائالا مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ يالغانچى ئەمەسلىكىنى، ھەقىقەتەن يالغانچىلارنىڭ ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلىغا يالغان چاچالايدىغان، ئاللاھنىڭ ئايەتلىرىگە ئىشەنمەيدىغان، كىشىلەر ئارىسىدا يالغانچىلىق بىلەن تونۇلغان دىنىسىز كاپىرلاردىن ئىبارەت كىشىلەرنىڭ ئەڭ ئەسكىلىرى ئىكەنلىكىنى، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بولسا كىشىلەرنىڭ ئەڭ سەممى، راستچىل، ئېلىم، ئىمان ۋە ئەمەلدە كامالەتكە يەتكەن، ئۆز مىللەتلىرى ئىچىدە راستچىللىق ۋە ھەققانىيەتچىلىكى بىلەن مەشھۇر بولغان، ھەممە كىشى ئۇنى مۇھەممەد ئەمىن يەنى راستچىل مۇھەممەد دەپ ئاتايدىغانلىقىدىن

خەۋەر بەردى". (تەپسىر ئىبنى كەسىر 2- توم 588 - بەت).

ئەبى ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىندۇكى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «مۇناپىقنىڭ بەلگىسى ئۈچ تۈرلۈك بولۇپ، سۆزلىسە يالغان سۆزلەيدۇ، ئامانەتكە خىيانەت قىلىدۇ، ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلىدۇ» بۇ ھەدىسنى بۇخارىي 33-، مۇسلىم 59- نومۇرلۇق ھەدىستە رىۋايەت قىلغان.

يالغانچىلىق تۈرىنىڭ ئەڭ قەبىھ بولغىنى ئويۇن- چاقچاق قىلىپ يالغان سۆزلەشتىن ئىبارەت.

بەزى كىشىلەر چاقچاق قىلىپ يالغان سۆزلىسە دۇرۇس بولىدۇ دەپ قارايدۇ، شۇڭا ئۇلار ئاپرىلدا ۋا باشقا ۋاقىتتا قىلغان يالغان سۆزلىرىگە چاقچاق قىلغان دەپ تۇرىۋالىدۇ، بۇ توغرا ئەمەس. بۇنىڭ شەرىئەتتە ھېچ قانداق ئاساسى يوق. بەلكى يالغان سۆزلەش چاقچاق بىلەن ياكى ئۇنىڭ غەيرى بىلەن بولسۇن ئوخشاشلا ھارام بولىدۇ.

ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىندۇكى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «مەن چاقچاق قىلساممۇ ھەق سۆزنى دەيمەن» بۇ ھەدىسنى تەبەرائى رىۋايەت قىلغان، ئەلبانىي سەھىھ دېگەن.

ئەبى ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: ساھابىلار: يا رەسۇلۇللاھ! سىلە بىزگە چاقچاق قىلاملا؟ دېگەندە، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «مەن چاقچاق قىلساممۇ ھەق سۆزنى دەيمەن» دېگەن. بۇ ھەدىسنى تىرمىزى رىۋايەت قىلغان.

ئاپرىل ئېيىدا ئومۇملاشقان يالغانچىلىقنىڭ نېمە سەۋەپتىن بولغانلىقىنىڭ ئەسلى بىلىنمىسىمۇ لېكىن بۇ توغرىدا ئالىملارنىڭ تۈرلۈك قاراشلىرى بار: بەزىلەر بۇ ئىش 3- ئاينىڭ 21- كۈنى كىچە- كۈندۈز تەڭلەشكەندە ئۆتكۈزۈلىدىغان باھار پەسلى مۇناسىۋىتىدىن پەيدا بولغان دەپ قارايدۇ. يەنە بەزىلەر: بۇ بىدئەتچىلىك ئىلگىرىكى ئەسىرلەردىكى بۇت پەرەسلەرنىڭ باھار پەسلىنىڭ ئەۋۋىلىدە ئۆتكۈزۈلىدىغان دىنى بايرىمىنىڭ قالدۇقلىرىغا تۇتىشىدۇ. يەنە بەزىلەر بۇ بايرام مەلۇم قوماندانلار تەرىپىدىن يولغا قويۇلغان بولۇپ، ئۆز ئەسكەرلىرىنىڭ باشقىلارغا ئالدىنما سېلىق ئېڭىنى ئۆستۈرۈشنى مەقسەت قىلغان دەپ قارىلىدۇ. ئاپرىل ئېيىدا ئومۇملاشقان يالغانچىلىق يۇقىرىقى ئىشلارنىڭ سەۋەبى بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدا راۋاجلانغان دەپ قارىلىدۇ.

بەزىلەر بۇ يالغانچىلىقنىڭ ئەسلىنى بايان قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: بىزنىڭ ئارىمىزدىكى كۆپچىلىك كىشىلەر بىرىنچى ئاپرىل يالغانچىلار بايرىمى دەپ بايرام قىلىدۇ، بۇنىڭ ئەسلى مەنىسى "ئاپرىل ئالدامچىلىقى" دېگەندىن ئىبارەت بولۇپ، بۇنىڭ كەينىگە يوشۇرۇلغان ئاچچىق ھەقىقەتنى كۆپچىلىكىمىز بىلمەيمىز.

مۇسۇلمانلار بۇنىڭدىن مەن ئىل بۇرۇن ئىسپانىيەگە ھۆكۈمرانلىق قىلىۋاتقاندا ئۇلارنىڭ كۈچىگە ھېچقانداق كۈچ تەڭ كېلەلمەيتتى، غەرب ناساراللىرى غەرب دۇنياسىدىن ئىسلامنى يوقۇتۇشنى ئارزۇ قىلغان بولسىمۇ لېكىن كۆزلىگەن مەقسىتىگە يېتەلمىگەن ئىدى.

ئىسلامنىڭ ئىسپانىيىدە تارقىلىشىغا ۋە يوقىتىشقا كۆپ قېتىم ئۇرۇنغان بولسىمۇ نەتىجە قازىنالمىغان، شۇنىڭدىن كېيىن ئىسپانىيەگە جاسۇسلىرىنى ئەۋەتىپ مۇسۇلمانلارنىڭ ئەھۋالىنى تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىپ، ئۇلارنىڭ مەغلۇب بولماسلىقىدىكى ئاساسلىق سىر ئۇلارنىڭ تەقۋالىقنى لازىم تۇتقانلىقىدىن ئىبارەت ئىكەنلىكىنى تونۇپ يەتكەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مۇسۇلمانلارنىڭ بۇ كۈچ قۇۋۋىتىنى سۇندۇرۇش ئۈچۈن پىلان تۈزۈپ، ئىسپانىيەگە ھاراق-تامماكا يۆتكەپ ھەقسىز تارقىتقان، غەربنىڭ بۇ تاكتىكىسى ئۈنۈم بەرگەن، مۇسۇلمانلارنىڭ ئىمانى ئاجىزلىشىشقا باشلىغان، بولۇپمۇ ئۆسۈپ يېتىلىۋاتقان ئىسپانىيە ياشلىرىدا ئىتىقاد سۇسلۇقى، ھاۋايى - ھەۋەسكە بېرىلىشى كۆرۈنەرلىك دەرىجىدە ئارتىپ بارغان.

ئاخىرقى نەتىجىدە غەربنىڭ كاتولىك خرىستىئانلىرى مۇسۇلمانلار 800 يىلدىن ئارتۇق ھۆكۈمرانلىق قىلغان ئىسپانىيەنى ئۆز ھۆكۈمرانلىقى ئاستىغا ئالدى. مۇسۇلمانلارنىڭ غەرناتا شەھىرىدىكى ئاخىرقى قورغىنى ئاپرىلنىڭ بىرىدە ئۇلارنىڭ قولىغا ئۆتكەن، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار بۇ كۈننى ئاپرىل ئالدامچىلىقى دەپ ئاتىغان (APRIL FOOL).

ئۇلار شۇ يىلدىن باشلاپ ھازىرغىچە ئاپرىلنىڭ بىرىدە بايرام قىلىپ مۇسۇلمانلارنى ئەخمەقلەر دەپ قارايدۇ. (ئەمەلىيەتتە مۇسۇلمانلار ئۇلارنىڭ دېيىشىغا ئۇسۇل ئوينىمىغاندا ئىدى، بەلكىم 8 ئەسىر ھۆكۈمرانلىق قىلغان سەلتەنەتنى تارتقۇزۇپ قويمىغان بولاتتى)

ئۇلار ساختىپەزلىك بىلەن مۇسۇلمانلارنى ئالداشنى پەقەت غەرناتادىكى مۇسۇلمان ئەسكەرلىرىگىلا قىلمايدۇ، بەلكى بارلىق ئىسلام ئۈممىتىگە قىلىدۇ. بىزنىڭ مۇشۇ بايرامغا قاتنىشىشىمىز ئۇچىغا چىققان ھاماقەتلىك ۋە قارىغۇلارچە ئۇلارنىڭ دېيىشىغا ئۇسۇل ئوينىغانلىق، بەلكى بىزنىڭ دۆلىتىمىزدىن ئۇلارغا قارىغۇلارچە ئەگىشىشىمىزدۇر. ئەگەر بۇ بايرامنىڭ ھەقىقىي ماھىيىتىنى بىلگىنىمىزدە ئۆزىمىزنىڭ مەغلۇبىيىتىمىزنى تەبرىكلەپ بايرام قىلمىغان بولاتتۇق. قېنى سىز يەنە بۇ بايرامنى تەبرىكلەپ، بۇ كۈندە باشقىلارنى ئالداشتەك ئەخمىقانە ئىشلارنى قىلامسىز؟ ياكى تۆۋە قىلىپ يالغانچىلىقتىن تىلگىزنى يىغامسىز؟ بۇ ئەلۋەتتە سىزنىڭ ئىمانىڭىزغا باغلىق بىر مەسىلە!.

بىز ھەقىقەتنى بىلگەندىن كېيىن، بۇ كۈنلەردىكى مۇناسىۋەتلەرگە قاتناشماسلىق ھەققىدە ئۆزىمىزگە ۋىجدانى ۋەدە بېرىشىمىز، ئىسپانىيەنىڭ قولىدىن كېتىش ۋەقەلىكىدىن ئىبارەت ئىلىپ ئىسلامنىڭ ھەقىقىتىنى تەتبىقلاپ ئىمانىمىزنىڭ سۇسلىشىپ كېتىشىگە يول قويماسلىقىمىز لازىم. (ئەتراپىمىزغا قارايدىغان بولساق، دۇنيادا بەزى بىر مۇسۇلمان مىللەتلەرنى گۇناھ-مەسىيەت، ئەيش-ئىشرەت، ھاراق-تامماكا ۋە چېكىملىكلەر بىلەن ۋاستىلىق تەمىنلەپ، مىللەتنىڭ يوقىلىشىغا ئۇل ھازىرلاۋاتقان ھۆكۈمرانلارمۇ ئانچە ئاز بولمىسا كېرەك. شۇڭا بۇنداق ئەھۋالغا چۈشۈپ قالغان مۇسۇلمانلار كاللىسىنى سىلكىشى، ئەخلاقى كىرىزىسقا خاتىمە بېرىپ، ئۆز مىللىتىنىڭ گۈللىنىشىگە بىر كىشىلىك تۆھپە قوشۇشى ئىمانى ۋە مىللى بۇرچىدۇر. - مۇھەررىر.)

بىز يالغانچىلىق قىلىشنىڭ ھاراملىقىنى بىلگەندىن كېيىن بۇنىڭ ھەقىقىتىنى بىلىشىمىزنىڭ زۆرۈرىيىتى يوق، بەلكى بۇ ئىسلام گۈللەنگەن دەۋرلەردە بولمىغان ياكى مۇسۇلمانلار پەيدا قىلغان ئىش بولماستىن، دىن دۈشمەنلىرىنىڭ ھېلى-مىكەر،

ئالدامچىلىقتىن مەيدانغا كەلگەن بايرامدۇر.

ئاپرىل ئالدامچىلىقى سەۋەبىدىن يۈزبەرگەن ھادىسىلەرنىڭ سانى يوق، كىشىلەرنىڭ بەزىسى بەزىسىگە يالغاندىن بىرىنىڭ بالىسى، يەنە بىرىنىڭ ئايالى ياكى ياخشى كۆرىدىغان يېقىن كىشىلىرىنىڭ ئۆلۈپ كەتكەنلىكىدىن خەۋەر قىلغاندا، بۇ ئۇشتۇمتۇت خەۋەردىن بەزى كىشىلەرنىڭ تۇيۇقسىز ئۆلۈپ كېتىش ئەھۋاللىرى كېلىپ چىققان، بەزىلەرگە خىزمىتىدىن بىكار قىلىنغانلىق ياكى ئۆيىگە ئوت كەتكەنلىك ياكى بالىلىرىنى ماشىنا سوقىۋەتكەنلىك توغرىسىدا خەۋەر بەرگەندە بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ ئۇلارنىڭ مېڭىسىگە قان چۈشۈش، پۇت-قولى تۇتماسلىق قاتارلىق كېسەللەرگە گىرىپتار بولۇپ قالغان، بەزى كىشىلەرگە ئايالىنىڭ باشقىلار بىلەن بىرگە تۇرغانلىقىدىن خەۋەر بېرىلگەندە ئايالىنى ئۆلتۈرۈۋېتىش ياكى تالاق قىلىۋېتىش ۋەقەلىرى يۈزبەرگەن.

بۇ توغرىدىكى ۋەقەلەر ناھايتى كۆپ بولۇپ، بۇنىڭ ھەممىسى دىن، ئەقىل ۋە ساغلام تەبىئەت قوبۇل قىلمايدىغان يالغانچىلىقنىڭ ئاقىۋىتىدىن بولغان ئىشلاردۇر.

ئاللاھ تائالا ھەممەيلەننى يالغانچىلىقتىن ساقلىسۇن ئامىن.